

Sygn. akt IV CSK 531/18

POSTANOWIENIE

Dnia 22 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wojciech Katner

w sprawie z wniosku Parafii Rzymskokatolickiej [...] w G.
przy uczestnictwie E. [...] Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 22 maja 2019 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawcy
od postanowienia Sądu Okręgowego w B.
z dnia 20 lutego 2018 r., sygn. akt II Ca [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania
i zasądza od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki postępowania
kwotę 240,- (dwieście czterdzieści) złotych z tytułu kosztów
postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 20 lutego 2018 r. Sąd Okręgowy w B. oddalił apelację wnioskodawcy Parafii Rzymsko-Katolickiej [...] w G. od postanowienia Sądu Rejonowego w I. z dnia 13 września 2017 r., którym oddalony został wniosek o ustanowienie na jej nieruchomości, szczegółowo opisanej w sprawie, służebności przesylu polegającej na znoszeniu istnienia dotychczas posadowionych urządzeń przesylowych i linii napowietrznych 15 kV, w tym korzystania z tej nieruchomości w zakresie niezbędnym do dokonywania konserwacji, remontów i modernizacji linii, za jednorazowym wynagrodzeniem. Przyczyną oddalenia wniosku było uznanie zarzutu uczestnika postępowania E. [...] Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. o zasiedzeniu z dniem 5 grudnia 2010 r. (oraz dla linii posadowionej w 1991 r. – w 2011 r.) służebności gruntowej odpowiadającej treścią służebności przesylu (art. 292 w związku z art. 305⁴ i art. 172 k.c.). W wyniku rozpoznania apelacji Sąd Okręgowy ocenił za prawidłowe ustalenie stanu faktycznego przez Sąd pierwszej instancji i jego ocenę prawną, nie podzielając zarzutów podniesionych przez pełnomocnika wnioskodawców w apelacji.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił Sądowi Okręgowemu naruszenie zaskarżonym postanowieniem przepisów prawa materialnego, tj. art. 121 pkt 4 w związku z art. 123 § 1 pkt 1, art. 175 k.c. i art. 60 ust. 1 pkt 1 i 5 oraz art. 61 ust. 1 pkt 2 i art. 63 ust. 1 i 2 oraz następne ustawy z 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w Rzeczypospolitej Polskiej, przez brak zastosowania tych przepisów; art. 128 w związku z art. 172 § 1 i art. 292 zdanie drugie k.c. oraz w związku z art. 305⁴ i art. 352 oraz art. 7 k.c. przez ich niewłaściwe zastosowanie. W tym kręgu przepisów zostało umieszczone naruszenie art. 231 w związku z art. 232 § 1, art. 234 i art. 382 k.p.c., polegające na nieprzyjęciu bezspornej okoliczności, jaką jest brak umowy między uczestnikami postępowania lub ze Skarbem Państwa lub też decyzji administracyjnej. Naruszenie prawa procesowego dotyczy art. 232 § 1, art. 233 § 1 w związku z art. 391 oraz art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości oraz postanowienia Sądu pierwszej instancji

i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną uczestnik wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej, ewentualnie o oddalenie tej skargi wraz z zasądzeniem kosztów postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie mogła zostać przyjęta do rozpoznania, ponieważ nie zostały spełnione przesłanki określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołano się na art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c., uznając potrzebę wykładni obowiązujących przepisów w zakresie zawieszenia biegu zasiedzenia służebności gruntowych i służebności przesyłu w okresie, kiedy nie można było dochodzić swych praw przez właściciela nieruchomości, a także dokonania oceny charakteru prawnego nabycia nieruchomości w postępowaniu regulacyjnym Komisji Majątkowej, w której orzeczeniach wskazywano nabycie bez obciążeń.

Pełnomocnik strony powodowej nie zauważył, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego i w doktrynie prawa od dawna jest utrwalone i znane stanowisko co do potrzeby wykazania w odrębnym od podstaw skargi uzasadnieniu (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), co przemawia za rozstrzygnięciem zagadnienia prawnego i wyjaśnienia wątpliwości interpretacyjnych. To wymaga przeprowadzenia profesjonalnego wyводу prawniczego z powołaniem się na orzecznictwo i poglądy doktryny, wskazujące ponadto na nowość przedkładanych problemów, których rozwiązanie nie tylko będzie służyć do prawidłowego rozpoznania konkretnej sprawy, ale będzie mieć konieczny walor o charakterze publicznoprawnym.

Pełnomocnik skarżącej w ogóle takiej argumentacji nie przedstawiał. Przeciwnie, powołał się na uchwałę pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2007 r. III CZP 30/07 (OSNC 2008, nr 5, poz. 43), w której znajduje się odpowiedź na przedstawione zagadnienie i jest ona niekorzystna dla strony skarżącej. Ponadto, kwestia zawieszenia biegu zasiedzenia w okolicznościach rozpoznawanej sprawy nie ma żadnego znaczenia. Sądy orzekające w toku instancji rozpoczęły liczyć termin biegu zasiedzenia od 1990

i 1991 roku, w którym to czasie przyczyny mające uzasadniać zawieszenie biegu zasiedzenia już nie istniały, nawet, gdyby za poprzedni okres przyznać rację skarżącej.

Problemowe nieruchomości były własnością Skarbu Państwa wtedy, gdy posadawiane na nich były urządzenia przesyłowe. Nie ma we wniosku wskazanych argumentów, które miałyby przekonywać o braku dobrej wiary uczestnika postępowania lub jego poprzedników prawnych, mimo że w orzecznictwie i w tej kwestii jest utrwalone od lat stanowisko, uznające dobrą z reguły wiarę przedsiębiorstwa przesyłowego na chwilę rozpoczęcia okresu zasiedzenia. Przypomina je uczestnik postępowania w odpowiedzi na skargę kasacyjną, w tym postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2014 r. II CSK 551/13, wydane na podstawie stanu faktycznego bliskiego z analizowanym w obecnej sprawie.

W tym stanie rzeczy należało na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzec jak na wstępie, rozstrzygając o kosztach postępowania na podstawie art. 98 § 2 związku z art. 391 § 1, art. 13 § 2 i art. 398²¹ k.p.c.